

STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE CHRZANOWSKIM na koniec września 2016 roku

1. POZIOM BEZROBOCIA I STOPA BEZROBOCIA

Na koniec września 2016 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie figurowało **4246 osób bezrobotnych**. Liczba bezrobotnych **spadła** w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego – o 650 osób, tj. o 13,3%. Kobiety stanowiły 56,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (rok wcześniej – 53,5%).

Tabela 1. Bezrobotni zarejestrowani i stopa bezrobocia

(stan w końcu okresu sprawozdawczego)

Wyszczególnienie	Wrzesień 2015	Wrzesień 2016
Bezrobotni zarejestrowani:	4896	4246
- mężczyźni	2276	1866
- kobiety	2620	2380
Z liczby bezrobotnych:		
- dotychczas niepracujący	605	518
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	289	240
- posiadający prawo do zasiłku	536	457
Stopa bezrobocia w powiecie chrzanowskim	11,9%	10,4%

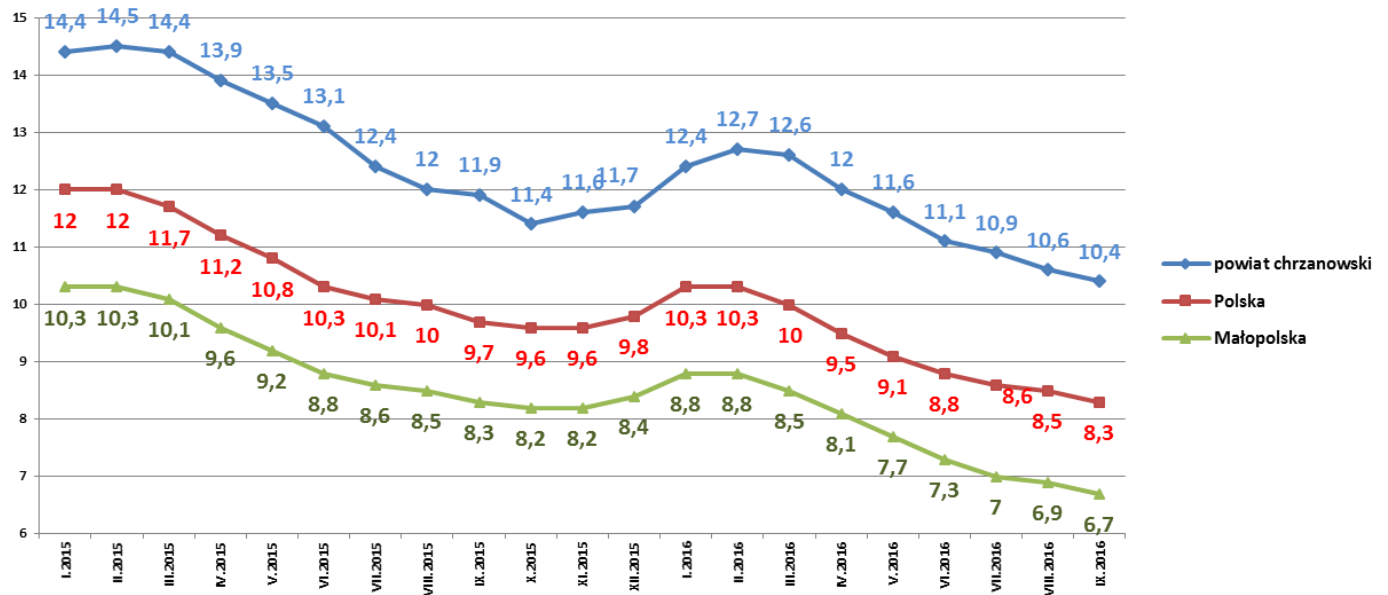
Na koniec września 2016 roku w ewidencji odnotowano **518 osób dotychczas niepracujących**, **240 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy** oraz **457 osób posiadających prawo do zasiłku** dla bezrobotnych. Powyższe kategorie uległy zmniejszeniu w porównaniu do analogicznego okresu sprawozdawczego roku 2015.

Poziom stopy bezrobocia w Polsce we wrześniu br. wyniósł 8,3 % był o 1,4 p. proc. niższy niż we wrześniu ub. roku. **Identyczny wskaźnik bezrobocia rejestrowanego zanotowano w czerwcu 1991 r., a więc 25 lat temu.**

Na koniec września 2016 roku **stopa bezrobocia w powiecie chrzanowskim** wyniosła 10,4% i tym samym spadła w ujęciu rocznym o 1,5 p. proc. **W Małopolsce** natomiast wyniosła 6,7%, i w porównaniu do września 2015r. również się obniżyła - o 1,6 p. proc. Województwo małopolskie pod względem najniższej wartości stopy bezrobocia plasowało się z województwem śląskim na 2 miejscu w Polsce (najwyższą korzystną pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia równą 5,1%).

Zmiany stopy bezrobocia od roku 2015 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Zmiany stopy bezrobocia w latach 2015 – 2016

2. PŁYNNOŚĆ BEZROBOCIA

Stan płynności poziomu bezrobocia zależy od dwóch czynników: **napływu** czyli osób rejestrujących się jako bezrobotne w danym okresie (tzn. osoby nowo zarejestrowane) oraz **odpływu** czyli liczby osób tracących status bezrobotnego w tym samym czasie (tzn. osoby wyrejestrowane). Jeżeli w pewnym okresie czasu napływ osób do bezrobocia przewyższa odpływ to wówczas mamy do czynienia z przyrostem bezrobocia, gdy sytuacja jest odwrotna - ze zmniejszaniem się bezrobocia.

Od początku 2016 roku do rejestru Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie **napłynęło** łącznie **5433 osób**, które uzyskały status osoby bezrobotnej. Udział kobiet w tej grupie ukształtował się na poziomie 50,2 % (2726 kobiet). Do dnia rejestracji 706 osób rejestrujących się, nigdy nie pracowało zawodowo tj. 13 % ogółu napływu.

Niepokojącym zjawiskiem był bardzo wysoki udział bezrobotnych powracających do rejestrów po raz kolejny. Na dzień 30.09.2016 roku liczba osób w tej kategorii wyniosła **4554**, tj. **83,8%** ogółu nowo zarejestrowanych. Sytuacja ta świadczy o nietrwałości podejmowanego zatrudnienia. Natomiast osoby rejestrujące się po raz pierwszy w liczbie **879** stanowiły niespełna **16,2%**. Wskaźnik ten utrzymuje się od wielu lat na zbliżonym poziomie.

W porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku, gdzie w Urzędzie zarejestrowało się 5830 osób, liczba rejestrujących się bezrobotnych zmalała w badanym roku o 397 osób, tj. spadek o 6,8%.

Tabela 2. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani*(stan w ciągu okresu)*

Wyszczególnienie	I - IX.2015	I - IX.2016
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	5830	5433
z liczby ogółem:		
- zarejestrowani po raz pierwszy	867	879
- zarejestrowani po raz kolejny	4963	4554
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	6634	6038
w tym m. in.:		
- podjęcia pracy subsydiowanej	308	533
- podjęcia pracy niesubsydiowanej	2773	1923

Od początku 2016 roku z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie wyłączono ogółem **6038 osób bezrobotnych**, w tym 2920 kobiet, tj. o 596 osób mniej niż w roku 2015 (o 9%).

Głównym powodem wyłączeń bezrobotnych z rejestru bezrobotnych było **podjęcie pracy**, które w omawianym okresie stanowiło **40,7%** wszystkich wyłączeń (**2456 osób**). W porównaniu z rokiem wcześniejszym liczba osób wyłączonych z tego powodu obniżyła się o 625 osób, tj. o 20,3%.

Kategoria ta obejmuje wszystkie formy podejmowania przez bezrobotnych zatrudnienia tzn. **prace subsydiowane** (m.in. prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcie własnej działalności gospodarczej) oraz **prace niesubsydiowane**. Jak wynika z powyższego zestawienia podjęcia pracy niesubsydiowanej stanowiły 78,3% wszystkich podjęć pracy.

Ponadto od początku 2016 roku z ewidencji wyłączono 533 osoby, które podjęły pracę subsydiowaną, z tego:

- 128 osób podjęło prace interwencyjne,
- 15 osób podjęło roboty publiczne,
- 104 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym 1 osoba w ramach bonu na zasiedlenie,
- 80 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego,
- 5 osób podjęły pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie,
- 4 osoby podjęły pracę w ramach bonu zatrudnieniowego,
- 2 osoby podjęły pracę w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne,
- 21 osób podjęło pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia,
- 164 osoby podjęły pracę w ramach refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne dla bezrobotnych do 30 roku życia,
- 9 osób podjęło pracę w ramach kontraktu socjalnego,
- 1 osoba została zatrudniona w ramach dofinansowania z PFRON.

Drugą z najczęstszych przyczyn wyłączeń z rejestru było **niepotwierdzenie gotowości do pracy**. Od początku 2016 roku **804 osoby** zostały wyłączone z ewidencji z tego powodu, co stanowiło **13,3%** odpływu.

Przyczyną pozbawienia statusu bezrobotnego była także **dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego** (406 osób, tj. 6,7%) oraz **odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy** (73 osoby, tj. 1,2%).

Utrata statusu bezrobotnego może mieć związek także z **dezaktywacją zawodową**.
Od początku 2016 roku przyczynami tego typu wyłączeń z ewidencji bezrobotnych były:

- osiągnięcie wieku emerytalnego – 31 osób,
- nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 27 osób,
- nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 91 osób.

Odływ z ewidencji osób bezrobotnych w od początku 2016 roku związany był także z:

- rozpoczęciem stażu – 538 osób, w tym 25 osób w ramach bonu stażowego,
- rozpoczęciem szkolenia – 246 osób, w tym 35 osób w ramach bonu szkoleniowego,
- rozpoczęciem prac społecznie użytecznych – 122 osoby, w tym 19 osób w ramach PAI.

3. STRUKTURA BEZROBOCIA

3.1. BEZROBOTNI W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

W końcu września 2016 roku w powiecie chrzanowskim **status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy** posiadało **3560 osób bezrobotnych**, co oznacza, że 83 na 100 bezrobotnych spełniało kryteria by być zaliczonym do tej kategorii. Trzeba zaznaczyć, że jedna osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup w szczególnej sytuacji.

Bezrobotni, będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to grupa osób wymagająca specyficznego wsparcia oraz kompleksowego i zindywidualizowanego podejścia. Osoby te, ze względu na określone uwarunkowania mają duże problemy ze znalezieniem pracy, a tym samym z wyjściem z bezrobocia.

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec września 2016 roku:

Kategorie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Stan ogółem na koniec sierpnia 2016 roku	Udział w liczbie bezrobotnych ogółem
Do 30 roku życia	1153	27,1%
- w tym do 25 roku życia	599	14,1%
Długotrwale bezrobotni	2338	55,1%
Powyżej 50 roku życia	1122	26,4%
Korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	106	2,5%
Posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	484	11,4%
Posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	5	0,1%
Niepełnosprawni	215	5,1%

Do analizy sytuacji bezrobocia wśród osób tej kategorii zostały wybrane te grupy, w których wskaźniki bezrobocia są najwyższe.

Najbardziej liczną zbiorowość tworzą **długotrwale bezrobotni** (2338 osób), tj. 55,1% ogółu zarejestrowanych, **osoby bezrobotne do 30 roku życia** (1153 osoby, tj. 27,1%) oraz **osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia** (1122 osoby, tj. 26,4%).

Grupę **długotrwale bezrobotnych** tworzą osoby, które pomimo tego, że są zdolne do pracy i deklarują chęć jej podjęcia, nie znajdują faktycznego zatrudnienia z różnorodnych powodów oraz które często ze względu na niskie wykształcenie i długi czas pozostawania bez pracy mają znaczne problemy z ponownym wejściem na rynek pracy. Bezrobotni długotrwale od lat stanowią najwyższy odsetek wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wg danych na koniec września 2016 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie figurowało **2338** (55,1%) bezrobotnych. W stosunku do roku poprzedniego ich liczba zmniejszyła się o 388 osób (o 14,2%), a odsetek w ogóle bezrobotnych obniżył się o 0,6 p. proc.

Kobiety w grupie długotrwale bezrobotnych stanowiły 57,1% ogółu (1334 osoby). Natomiast spośród wszystkich bezrobotnych w tej kategorii osoby z prawem do zasiłku stanowiły zaledwie 0,17% (4 osoby).

Bezrobotni do 30 roku życia potocznie określani są mianem osób młodych na rynku pracy. Sytuacja w tej grupie jest bardzo trudna, ponieważ pomimo młodego ich wieku, a także często wysokiego poziomu wykształcenia jakie nabyli drogą edukacji, nie ma dla nich pracy. Częstym powodem, który wyklucza ich z rynku zatrudnienia jest kryterium doświadczenia zawodowego, którego nie zdążyli nabyć po zakończonej edukacji. Dlatego też, duża część środków finansowych wydatkowanych przez urzędy pracy na różnego rodzaju aktywne formy pomocy bezrobotnym, skierowana jest właśnie do osób młodych.

Z danych prezentowanych w statystyce chrzanowskiego urzędu pracy wynika, iż na koniec września 2016 roku zarejestrowane były 1153 osoby bezrobotne do 30 roku życia (27,2%), a więc o 313 osób mniej niż przed rokiem. Zmniejszył się również ich odsetek w ogóle bezrobotnych o 2,8 p. proc.

Także w przypadku osób do 25 roku życia odnotowano pozytywne zmiany – zmniejszyła się zarówno liczba bezrobotnych w tej kategorii o 124 osoby, jak i udział w ogóle bezrobotnych – o 0,7 p. proc.

Udział kobiet w grupie bezrobotnych do 30 roku życia wyniósł 63,9%. Osoby, którym przysługiwało prawo do pobierania zasiłku stanowiły w grupie bezrobotnych do 30 roku życia 6,5% (75 osób).

Osoby powyżej 50 roku życia to specyficzna grupa bezrobotnych na rynku pracy, która ze względu na swój wiek i kompetencje niejednokrotnie jest grupą defaworyzowaną na rynku pracy. Brak zatrudnienia wśród bezrobotnych w tej kategorii to już powszechne zjawisko.

Z danych zebranych przez Powiatowy Urząd Pracy w Chrzanowie wynika, że w końcu września 2016 roku zarejestrowane były 1122 osoby w tej kategorii wiekowej (26,4%). W porównaniu do roku poprzedniego ich liczba spadła o 158 osób (tj. o 12,4%). Wzrósł udział procentowy tej grupy w ogólnym bezrobociu w stosunku do września 2015 roku o 0,3 p. proc.

W strukturze bezrobotnych powyżej 50 roku życia kobiety stanowią niższy odsetek niż mężczyźni – wg stanu na koniec września 2016 roku tworzyły one 44,3% ogółu bezrobotnych. Bezrobotni z prawem do zasiłku, wśród bezrobotnych 50+ stanowili z kolei 15,9 % (178 osób).

3.2. BEZROBOTNE KOBIETY

Bezrobocie kobiet to jeden z wielu kluczowych problemów lokalnego rynku pracy. Wśród jego przyczyn można wymienić m.in. brak odpowiednich kwalifikacji oraz przerwę w zatrudnieniu spowodowaną wychowaniem dzieci, co niesie za sobą wydłużającą się bezczynność zawodową i w znacznym stopniu zmniejsza szanse kobiet na ponowną aktywizację zawodową.

Na koniec września 2016 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie zarejestrowanych było **2380 kobiet**. Odsetek bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 56,1%. Oznacza to, że w stosunku do września 2015 roku populacja kobiet zmniejszyła się o 9,2% (mniej o 240 osób) ale wzrósł udział kobiet o 2,5 p. proc.

Przewaga kobiet w strukturze bezrobotnych powiatu chrzanowskiego utrzymuje się na zbliżonym poziomie na przestrzeni ostatnich lat.

Od początku 2016 roku do rejestracji w Urzędzie Pracy zgłosiły się **2726 bezrobotnych kobiet**, co stanowiło 50,2% ogółu napływu z tego okresu.

Od początku 2016 roku z ewidencji wyłączonych zostało **2920 bezrobotnych kobiet** tj. 48,4% wszystkich wyrejestrowań.

Najczęstszą przyczyną wyłączeń z ewidencji bezrobotnych kobiet było **podjęcie pracy**. W badanym okresie **pracę podjęło 1230 kobiet**, tj. 50,1% ogółu bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia pracy.

Przy wysokim poziomie bezrobocia wśród kobiet (56,1%) można wnioskować, iż to one częściej niż mężczyźni pozostają bierne zawodowo. Znajduje to odzwierciedlenie w nierównowadze jaka jest notowana wśród osób długotrwale bezrobotnych, gdzie wskaźnik przekłada się na niekorzyść kobiet. Wśród 2380 kobiet pozostających w ewidencji Urzędu, aż 1334 osoby to kobiety długotrwale bezrobotne (56% ogółu zarejestrowanych kobiet).

3.3. BEZROBOTNI Z PRAWEM DO ZASIŁKU

Na koniec września 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chrzanowie **uprawnionych do pobierania zasiłku** było **457 osób**, co stanowiło zaledwie 10,8% ogółu zarejestrowanych. Oznacza to, że tylko co jedenasta zarejestrowana osoba bezrobotna korzystała z zasiłku. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku obniżyła się o 79 osób, tj. o 14,7%.

Analizując strukturę osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w odniesieniu do wyodrębnionych grup bezrobotnych można powiedzieć, iż najwięcej korzystających z zasiłku to osoby:

- zamieszkałe na wsi – 157 bezrobotnych (34,4% ogółu z prawem do zasiłku),
- powyżej 50 roku życia – 178 bezrobotnych (39% ogółu z prawem do zasiłku).
- osoby do 30 roku życia – 75 bezrobotnych (16,4% ogółu z prawem do zasiłku).

Do najbardziej charakterystycznych cech bezrobocia należy m.in. stały, **wysoko utrzymujący się procent osób bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku**. Osoby bez prawa do zasiłku na dzień 30.09.2016 roku stanowiły 85,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (3789 osób).

3.4. BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI

Mieszkańcy wsi są grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, oprócz bezrobocia rejestrowanego (odnotowanego w ewidencji bezrobotnych) występuje na tych terenach również bezrobocie ukryte, które jest przede wszystkim wynikiem, iż część ludności wiejskiej nie jest uprawniona do rejestrowania się w urzędach pracy, ponieważ posiada gospodarstwa rolne o powierzchni większej niż przewidują przepisy prawne.

Na koniec września 2016 roku w ewidencji figurowało **1456 osób bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich**, stanowiły one 34,3% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się o 180 osób, tj. 9,7% natomiast zanotowano wzrost udziału w liczbie bezrobotnych ogółem – o 0,9 p. proc.

Od początku 2016 roku **napływ bezrobotnych mieszkańców wsi** wyniósł **1854 osoby** i stanowił **34,1%** całego napływu do ewidencji bezrobotnych. Zdecydowana większość rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chrzanowie mieszkańców wsi – 82,6% (1532 osoby) zarejestrowało się po raz kolejny. Liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy wynosiła 17,4% (322 osoby).

W badanym okresie z ewidencji bezrobotnych **wyłączonych** zostało **2060 osób** zamieszkałych na wsi. Najczęstszą przyczyną odpływu z bezrobocia było **podjęcie pracy** - pracę podjęło **884** bezrobotnych mieszkańców wsi.

Prawo do zasiłku wg stanu na dzień 30.09.2016 r. posiadało **157 bezrobotnych zamieszkałych na wsi** (10,8% osób zarejestrowanych z terenów wiejskich).

3.5. BEZROBOTNI WEDŁUG GMIN

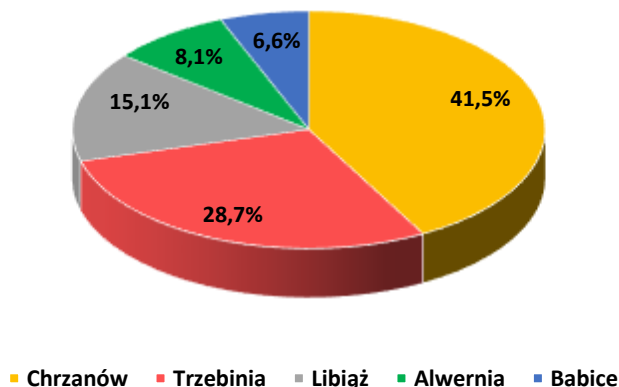
W skład powiatu chrzanowskiego wchodzi pięć gmin: Alwernia, Babice, Chrzanów, Libiąż i Trzebinia. Na koniec września 2015 roku i 2016 roku liczba bezrobotnych w w/w gminach przedstawiała się następująco:

Gminy	<i>Liczba bezrobotnych</i>	
	wrzesień 2015	wrzesień 2016
Chrzanów	2035	1763
Trzebinia	1454	1221
Libiąż	727	640
Alwernia	378	342
Babice	302	280

Analizując zmiany w liczbie bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu chrzanowskiego stwierdzić należy, że na koniec września 2016 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych we wszystkich gminach w relacji do analogicznego okresu roku 2015.

Najkorzystniejszą sytuację odnotowano w gminie Trzebinia, natomiast najmniejszy spadek bezrobocia zarejestrowano w gminie Babice.

**Struktura bezrobotnych zamieszkałych na terenie powiatu chrzanowskiego
stan na dzień 30 września 2016 roku**

Na koniec września 2016 roku najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy pochodziło z gminy Chrzanów (41,5%) oraz z gminy Trzebinia (28,7%). Z kolei najmniej – z gminy Babice (6,6%).

W porównaniu do września 2015 roku odnotowano spadek udziału w liczbie bezrobotnych ogółem tylko w dwóch gminach – w Chrzanowie (o 0,1 p. proc.) oraz w Trzebini (o 1 p. proc.)

W pozostałych gminach odnotowano wzrost udziału – w Libiążu (o 0,3 p. proc.) oraz w Alwerni i Babicach (po 0,4 p. proc.)

4. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Od początku roku 2016 chrzanowski urząd pracy miał do dyspozycji **3530 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**, (więcej o 70, tj. o 2,1% niż we wrześniu 2015) w tym:

- 2230 ofert zatrudnienia niesubsydiowanego,
- 160 ofert prac interwencyjnych,
- 13 ofert robót publicznych,
- 81 ofert zatrudnienia w ramach doposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy,
- 6 ofert zatrudnienia w ramach bonu zatrudnieniowego,
- 26 ofert zatrudnienia w ramach dofinansowania do wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia,
- 2 ofert zatrudnienia w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne,
- 188 ofert zatrudnienia w ramach refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne dla bezrobotnych do 30 roku życia,
- 7 wolnych miejsc pracy w ramach programu specjalnego PERFEKCYJNE.PL,
- 685 ofert stażu,
- 132 oferty prac społecznie użytecznych.

Od początku roku 2016 w wyniku wizyt i kontaktów telefonicznych z pracodawcami pozyskano 457 wolnych miejsc pracy.

We wrześniu 2016 roku pojawiały się pojedyncze oferty dla osób wykwalifikowanych: specjalista ochrony środowiska, pielęgniarka, technik geodeta, tyflopédagog, kreślarz. Na zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym oferty pracy oraz miejsca pracy pozostałe w dyspozycji Urzędu z poprzednich okresów sprawozdawczych skierowanych zostało na rozmowy kwalifikacyjne do pracodawców 680 kandydatów.